

**Pekka Nymanin Vihreiden valtuustoryhmän puolesta tekemät aloitteet:
LLValt 18.10.2021 § 16**

Talvikunnossapidon resurssointi: Lapin liiton on edunvalvonnassaan otettava vahvasti huomioon teiden talvikunnossapidon lisäresurssit Lappiin.

Pienvesien suojele: Lapin liitto ottaa edunvalvonnassaan ja laueiden käytön suunnittelussa käyttöön pienvesien suojele.

Lapin liiton vastaukset valtuustoaloitteisiin

Talvikunnossapidon resurssointi:

Talvikunnossapito on jaettu teiden osalta eri kunnossapitoluokkiin liikennemäärien ja liikenteellisen merkityksen mukaan. Päätiät kuuluvat korkeimpaan luokkaan ja vähäliikenteisemmät tieosuudet kuuluvat yleensä alimpaan hoitoluokkaan. Teiden hoitoluokka määrittelee esimerkiksi kuinka nopeasti hoitotoimenpiteet tiellä tulee aloittaa ja missä kunnossa teiden tulee olla.

Lapissa talvikunnossapidon merkitys korostuu pitemmän ja kylmemmän talven vuoksi verrattuna muuhun maahan. Lapissa talvihoidon kustannukset ovat noin puolet kaikista teihin kohdistuvista kustannuksista. Pääosin Lapin talvihoitokunnossa pohjautuu valtakunnallisiin talvihoidon toimintalinjoihin. Lisäksi Lapissa on huomioitu ilmasto-olosuhteet, elinkeinot sekä talven matkailusta aiheutuva liikennemäärien kasvu.

Korkeimmassa talvihoitoluokassa ovat lähinnä Kemin, Tornion ja Rovaniemen alueen päätiät Valtatie 4 Simo (Oulun raja) - Kemin moottoritie Tornioon hoitoluokka Is (85 km). Valtatie 4 Kemi - Rovaniemi-Vikajärvi, hoitoluokka Is ja I (215 km). Päätiät (valtatie 4, 5, 21 ja 29) sekä pääosa kantateista ovat talvihoitoluokassa Is, I ja Ib tai Ic. Muut tiät ovat pääosin talvihoitoluokassa II tai III. Näissä alimmissa talvihoitoluokissa on noin 6 423 km eli noin 70 % Lapin tiestöstä.

Lapin liitossa on tunnistettu talvikunnossapidon riittämättömyys niin päätieverkolla kuin myös alempi asteisen tieverkon osalta. Lapin liikennejärjestelmätyöryhmässä on myös esitetty huoli talvikunnossapidon riittämättömyydestä. Keskeisten yhteyksien talvikunnossapidon priorisointi on tunnistettu myös alue- ja kuntakeskusten kehittämislinjauksissa Lapin liikennejärjestelmäsuunnitelmassa vuodelle 2040. Lisäksi Lapin liikennejärjestelmäsuunnitelmassa pääteiden talvikunnossapidon turvaaminen sekä alemman tieverkon priorisoinnin täsmentäminen ovat keskeisiä tarpeita. Jatkuvassa priorisoinnissa tulee ottaa huomioon elinkeinoelämän keskeiset kuljetusreitit sekä koulukuljetusreitit. Samoin on otettava huomioon entistä vahvemmin keskeisten kävelyn ja pyöräilyn yhteyksien talvikunnossapidon kehittäminen. Lapin liiton edunvalvonnassa talvikunnossapidon parantaminen sekä teiden liikenneitävyyden ympäri vuoden on nostettu saavutettavuuden näkökulmasta yhdeksi keskeiseksi edistettäväksi asiakokonaisuudeksi.

Pienvesien suojelu:

Maakuntakaavoituksessa pienvesistöjen tilan säilymistä ja parantumista tukevia kaavamerkintöjä ovat etenkin luonnonsuojelualueet, MY- ja MY-1-alueet, MU- ja MU-1-alueet, ekologiset yhteystarpeet sekä viheryhteystarpeet. Pohjois-Lapin maakuntakaavassa 2040 on osoitettu arvokkaita vesistöjä. Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti uhanalaisen eliölajiston, luonnon monimuotoisuuden ylläpidon ja kalastuksen kannalta erityisen arvokkaita virtavesistöjä. Merkintää koskee suunnittelumääräys: ”Vesistöalueen ympäristön suunnittelussa ja käytössä on huolehdittava, ettei vesistöjen tilaan vaikuttavissa toimenpiteissä vesistön erityisiä luonnon- ja kalastusarvoja heikennetä.” Merkinnän tiedot perustuvat Luken tutkimuksiin, jotka Paatsjoen vesistöalueella ovat osa Inarijärven kalakantojen velvoitetarkkailua. Arvokas vesistö -merkintä perustuu maakuntakaavassa osoitettujen vesistöjen lohi- ja taimenkantojen suojelubiologiseen ainutlaatuisuuteen sekä Suomen että maailmalaajuisessa perspektiivissä.

Metsälain mukaan luonnontilaisten ja niiden kaltaisten purojen ja norojen välittömässä lähiympäristössä toteutettavat metsänhoitotoimenpiteet tulee tehdä uomien ominaispiirteet säilyttävällä tavalla.

Vesilain mukaan enintään kymmenen hehtaarin suuruiset fladat ja kluuvijärvet sekä muualla kuin Lapin maakunnassa enintään yhden hehtaarin suuruiset luonnontilaiset lammet ja järvet ovat erityisesti suojeltuja vesiluontotyyppisiä, joiden luonnontilan vaarantaminen on kielletty. Myöskään luonnontilaisia lähteitä ei saa muuttaa niin, että lähteen säilyminen luonnontilaisena vaarantuu. Vesilaki ohjaa myös ojituksia ja perkauksia. Jos ojituksesta saattaa aiheutua esimerkiksi haittaa toisen vesialueelle, kalastukselle, vesisekosysteemin toiminnalle tai vesistön virkistyskäytölle tai vesialueen tai pohjaveden pilaantumista, on ojitukseen hankittava aluehallintoviraston lupa.

